توان بالای اشتغالزایی صنایع غذایی ایران

صنایع غذایی ایران توانسته با بیش از ۱۰ هزار بنگاه صنعتی اشتغالی ۲۱۵ هزار نفری برای کشور ایجاد کند، بنابراین جذب سرمایه گذاری در این صنعت می تواند نویددهنده ایجاد فرصت های شغلی قابل ملاحظه باشد.

خبرگزاری تسنیم، روند سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ایران در طول چهار دهه گذشته افزایش چمشگیری داشته است به طوری که از حدود ۹۰۹ میلیون دلار سال ۱۹۷۸ به بیش از ۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ رسیده که نشان دهنده رشد حدود پنج برابری سرمایه گذاری خارجی در این دوره زمانی است. ولی اگر به روند سرمایه گذاری خارجی در کشور در این بازه زمانی نگاهی بیندازیم در میابیم که روند سرمایه گذاری در کشور به خصوص از سال ۱۹۹۹ با افت و خیزهای بسیاری همراه بوده است؛ سرمایه گذاری خارجی بعد از سال ۱۹۹۹ به یکباره روند صعودی به خود گرفته است به طوری که در عرض سه سال از حدود ۳۵ میلیون دلار به ۳٫۵ میلیارد دلار رسیده است ولی بعد از این زمان شاهد افت بالای سرمایه گذاری در کشور هستیم تا جایی که در سال ۲۰۰۸ سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ایران به ۲ میلیارد دلار سقوط

کرده است که این مساله نشان دهنده آن است که اقتصاد ایران قادر به حفظ روند رو به رشد سرمایه گذاری نبوده است.

بعد از سال ۲۰۰۸ سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشور مجددا روند صعودی به خود گرفته و به ۴٫۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ رسیده است. این افزایش های ناگهانی در جذب سرمایه گذاری خارجی به گونه ای نشان دهنده پتانسیل های بسیار بالای اقتصاد کشورمان در جذب سرمایه گذاری خارجی است و افت های ناگهانی اما نشاندهنده آن هستند که ما قادر به حفظ شرایط ایجاد شده نبوده ایم چراکه در سال ۲۰۱۵ مجدداً شاهد افت سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشور هستیم.

سرمایه گذاری خارجی با ثبات اقتصادی رابطه مستقیم دارد؛ هر زمان که ثبات اقتصادی در کشور تحت عواملی چون جنگ، تحریم های اقتصادی یا سوء مدیریت شاخص های کلان اقتصادی تحت تاثیر قرار گرفته است شاهد افت سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشور بوده ایم. صنایع غذایی هم از این قاعده مستثنی نیست و سرمایه گذاری در این صنعت هم در شرایط بی ثباتی اقتصادی با افت مواجه بوده و بالعکس در شرایط امنیت و ثبات، تقویت شده است. این صنعت هم در کنار صنایع بزرگ نفت، گاز و پتروشیمی از صنایعی است که از جذابیت بالایی برای سرمایه گذاران خارجی برخوردار است، چراکه علاوه بر بازار بسیار بزرگ که در نتیجه افزایش جمعیت ایران به بیش از ۸۰ میلیون نفر در داخل کشور ایجاد شده است، از فرصت های صادراتی بسیار ارزشمندی به کشورهای همسایه که عمده آنها از واردکنندگان محصولات غذایی هستند، بهره مند است. همچنین عمده محصولات کشاورزی مورد نیاز در صنایع غذایی در داخل کشور تولید می شود که می تواند به عنوان یکی از مزیت های مهم صنایع غذایی کشورمان برای جذب سرمایه گذاری خارجی مورد نظر قرار گیرد.

آمارها نشان دهنده آن هستند که صنایع غذایی ایران ۱۶ درصد از ارزش افزوده کل صنعت را به خود اختصاص داده و توانسته با بیش از ۱۰ هزار بنگاه صنعتی اشتغالی ۲۱۵ هزار نفری برای کشور ایجاد کند، بنابراین جذب سرمایه گذاری در این صنعت می تواند نویددهنده ایجاد فرصت های شغلی قابل ملاحظه و ارزش افزوده بالا برای کشور باشد. با این وجود آمار داده ها نشان می دهند که ما نتوانسته ایم با وجود ظرفیت ها و مزیت هایمان از این موقعیت استفاده کنیم؛ اگر ایران و کشور همسایه ترکیه را مقایسه کنیم، کشور ما در سال ۲۰۱۰ حدود ۶۵۰ میلیون دلار سرمایه گذاری خارجی در صنعت غذا داشته است، در حالی که سرمایه گذاری خارجی در ترکیه تنها ۲۰۰ هزار دلار بوده است، اما

ناگهان در سال ۲۰۱۲ سرمایه گذاری خارجی در صنایع غذایی کشورما به صفر رسیده است در حالی که ترکیه توانسته در این سال ۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی جذب کند. این مساله به دنبال اعمال تحریم های خارجی بر علیه اقتصاد کشورمان رخ داده و ترکیه از این موقعیت نهایت استفاده را برای جذب سرمایه گذاری خارجی کرده است به طوریکه بیش از ۴۰ کشور خارجی که در نظر داشتند در این منطقه سرمایه گذاری کنند سرمایه های خود را در این کشور انجام داده اند چراکه تحریم های اقتصادی پیاپی با ایجاد فضای نااطمینانی در اقتصاد فرصت های جذب سرمایه گذاری خارجی را از ما ربوده، فرصت هایی که می توانند در آینده برای ما غیرقابل بازگشت باشند.

جذب سرمایه گذاری خارجی علاوه بر مزیت های نسبی کشورها تا حد زیادی به فضای امن اقتصادی وابسته است، فضایی که نااطمینانی و نوسانات در آن به کمترین میزان رسیده باشد، در این فضاست که سرمایه گذاران خارجی می توانند ریسک خود را به حداقل برسانند. سرمایه گذاری خارجی در کشور ما از سال ۲۰۱۵ و پس از امضای توافقنامه هسته ای و برداشته شدن تحریم ها از ۲ میلیارد دلار به بیش از ۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ صعود کرد، اما با خروج یکجانبه ایالات متحده از توافق هسته ای بسیاری از شرکت های بزرگ خارجی از بیم تحریم ها ایران را ترک کردند که این مساله افت و خیزهای سرمایه گذاری در کشور را شدت بخشیده است، افت و خیزهایی که می توانند در روند توسعه صنایع کشور ما وقفه ایجاد کنند، چراکه یکی از مهم ترین نتایج بهره گیری از سرمایه گذاری خارجی امکان بهره مندی از دانش فنی جدید و ارتقای فناوری در صنایعی است که می توانند توان تولیدی و صادراتی ما را ارتقا بخشند، به خصوص در رابطه با صادرات غیرنفتی که اهمیت آن هر روز بیش از پیش در اقتصاد ما نمایان می شود.